

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

||

1. प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय सूचवा.

D 16 N : H 2 S

B 256 M : ?

(1) X 6 B   (2) F 4 Q   (3) F 4 P   (4) M 8 Q

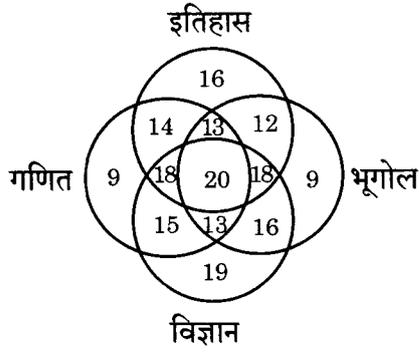
Suggest the appropriate option in place of question mark.

D 16 N : H 2 S

B 256 M : ?

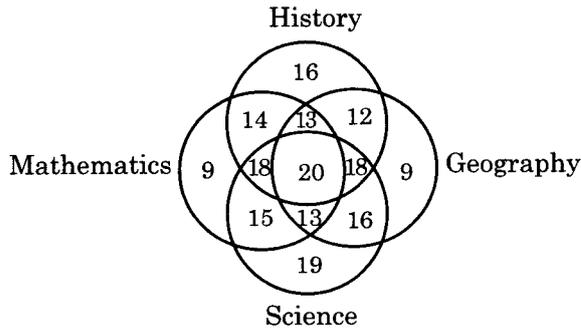
(1) X 6 B   (2) F 4 Q   (3) F 4 P   (4) M 8 Q

2. खालील वेन आकृतीनुसार, जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांनी कोणता विषय निवडला आहे ?

(1) गणित   (2) विज्ञान   (3) भूगोल   (4) इतिहास

As per following Venn diagram, which subject was taken by the largest number of students ?

(1) Mathematics   (2) Science   (3) Geography   (4) History

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

3. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी संख्या कोणती ते ओळखा.

2, 12, 30, 56, 90, ?

- (1) 156
- (2) 110
- (3) 182
- (4) 132

Identify the number that comes in place of the question mark.

2, 12, 30, 56, 90, ?

- (1) 156
- (2) 110
- (3) 182
- (4) 132

---

4. श्याम हा रामपेक्षा उंच आहे. राम हा अमिरपेक्षा उंच आहे. सुधिर हा शिशिरपेक्षा उंच आहे. शिशिर हा रामपेक्षा उंच आहे. तर सर्वात कमी उंच कोण ?

- (1) समिर
- (2) शिशिर
- (3) अमिर
- (4) राम

Sham is taller than Ram. Ram is taller than Amir. Sudhir is taller than Shishir.

Shishir is taller than Ram. Who is shortest among all ?

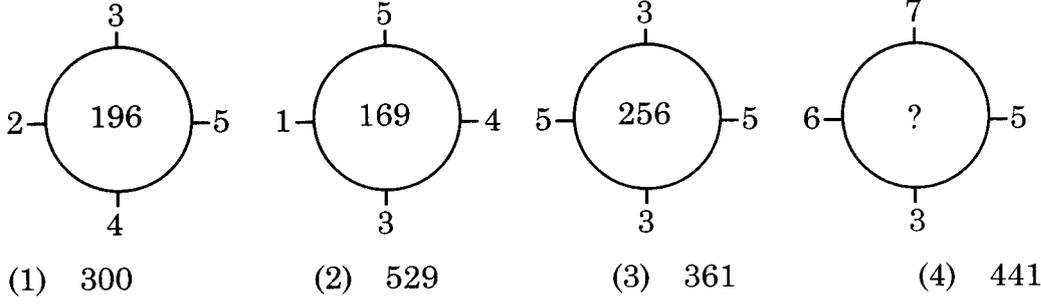
- (1) Samir
- (2) Shishir
- (3) Amir
- (4) Ram

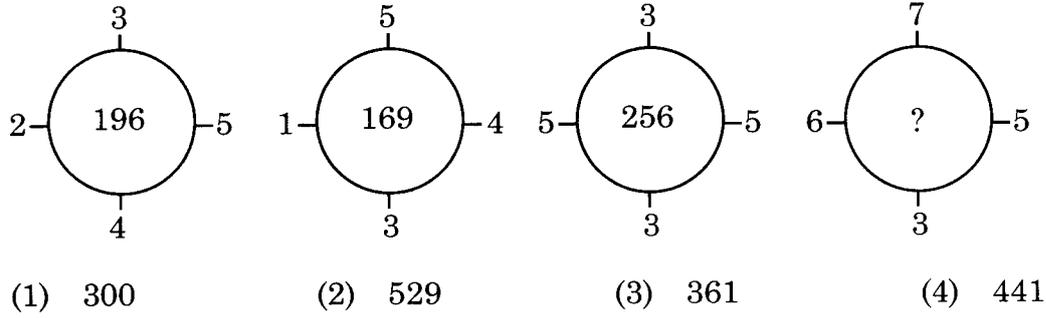
कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5. दिलेल्या उदाहरणात, पहिल्या तीन मांडण्यांचा अभ्यास करून प्रश्नचिन्हाच्या जागी काय येईल ते निवडा.

In the given example, study the first three pattern and select what comes in place of question mark.

6. एक विशिष्ट रक्कम A, B आणि C मध्ये अनुक्रमे 2 : 3 : 4 या प्रमाणात वितरित करायची होती, परंतु ती चुकीने अनुक्रमे 7 : 2 : 5 या प्रमाणात वितरित केली गेली. याचा परिणाम म्हणून B ला रु. 30,000/- कमी मिळाले. तर ती रक्कम किती होती ?

- (1) रु. 1,57,500/-   (2) रु. 1,54,000/-   (3) रु. 57,500/-   (4) यापैकी नाही

A certain amount was to be distributed among A, B and C in the ratio 2 : 3 : 4 respectively, but was erroneously distributed in the ratio 7 : 2 : 5 respectively. As a result of this, B got Rs. 30,000/- less. What is the amount ?

- (1) Rs. 1,57,500/-   (2) Rs. 1,54,000/-   (3) Rs. 57,500/-   (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

7. समजा तुमच्या घड्याळात नऊ वाजले आहेत. जर तास काटा पश्चिमेकडे आहे, तर मिनिट काटा कोणत्या दिशेला राहिल ?

- (1) यापैकी नाही (2) पश्चिम (3) दक्षिण (4) उत्तर

Suppose in your watch it is 9 O' clock. If the hours hand is in west direction, then what is the direction of minute hand ?

- (1) None of these (2) West (3) South (4) North

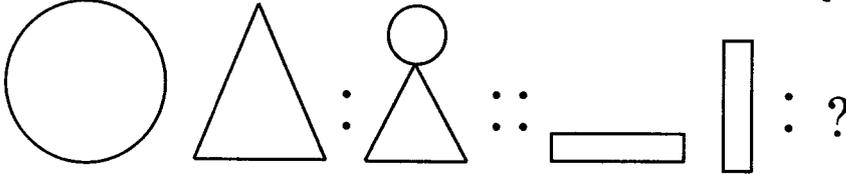
8. पंकज, किरण व अनिल या तिघांना रु. 1,000/-, 2 : 3 : 5 या प्रमाणात वाटले. तर किरणच्या वाट्याला किती रुपये येतील ?

- (1) 200 रु. (2) 250 रु. (3) 300 रु. (4) 350 रु.

Pankaj, Kiran and Anil, these three were given Rs. 1,000/- in the ratio 2 : 3 : 5, so how many rupees will come to Kiran's share ?

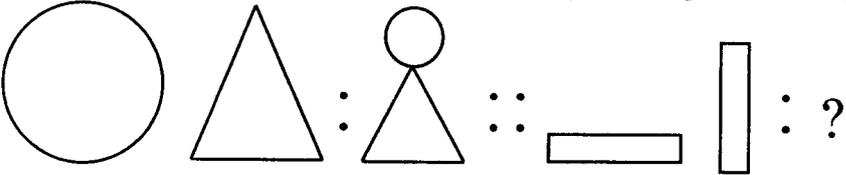
- (1) Rs. 200/- (2) Rs. 250/- (3) Rs. 300/- (4) Rs. 350/-

9. खालील आकृत्यांचे निरीक्षण करा व प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारी योग्य आकृती निवडा.

- (1) (2) (3) (4)

Observe the figures and select an appropriate figure at the place of question mark.

- (1) (2) (3) (4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

10. $1\frac{1}{2} \div 3\frac{3}{5} = ?$

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

(1) $\frac{14}{35}$

(2) $\frac{15}{36}$

(3) $\frac{21}{36}$

(4) $\frac{15}{32}$

$1\frac{1}{2} \div 3\frac{3}{5} = ?$

Choose correct option from the following.

(1) $\frac{14}{35}$

(2) $\frac{15}{36}$

(3) $\frac{21}{36}$

(4) $\frac{15}{32}$

11. खालीलपैकी योग्य विधान/ने निवडा :

अ. PRERNA चा 15 जानेवारी 2024 ते 17 फेब्रुवारी 2024 या कालावधीत गुजरातमधील वाडनगर येथील एका स्थानिक शाळेत प्रायोगिक टप्पा सुरू झाला.

ब. PRERNA हा साप्ताहिक निवासी कार्यक्रम आहे, जो इयत्ता V ते VIII पर्यंतच्या निवडक विद्यार्थ्यांसाठी संरचित केलेला आहे.

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ व ब दोन्हीही

(4) वरीलपैकी नाही

Select the correct statement/s from the following :

A. PRERNA – launched its pilot phase from January 15, 2024 to February 17, 2024 at a vernacular school in Vadnagar, Gujrat.

B. The PRERNA is a week-long residential program designed for selected students from class V to VIII.

(1) Only A

(2) Only B

(3) Both A and B

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

12. भारतीय संसदेच्या नूतन इमारतीमध्ये स्थापित करण्यात आलेला 'सेंगोल' राजदंड हा कोणत्या साम्राज्याचे/राजवटीचे प्रतीक आहे ?

(1) चोल	(2) चालुक्य
(3) मौर्य	(4) मराठा

The 'Sengol' scepter installed in the new building of the Indian Parliament is the symbol of which empire/reign ?

(1) Chola	(2) Chalukya
(3) Maurya	(4) Maratha

---

13. सर्वोत्कृष्ट पार्श्वगायकाचा 70 वा राष्ट्रीय चित्रपट पुरस्कार अरिजीत सिंग ला _____ गीतासाठी प्रदान करण्यात आला.

(1) जो तुम साथ हो	(2) झुमे जो पठाण
(3) तेरे हवाले	(4) केसरीया

The 70th National Film Award best male playback singer has been awarded to Arijit Singh for the song _____.

(1) Jo tum saath ho	(2) Jhoome jo pathaan
(3) Tere hawale	(4) Kesariya

---

14. थायलंडच्या माजी पंतप्रधान पायतोंगटार्न शिनावत्रा ह्या कोणत्या राजकीय पक्षाच्या नेत्या आहेत ?

(1) पीपल्स पार्टी	(2) फेऊ थाई पार्टी
(3) भूमजाईथाई पार्टी	(4) पलांग प्रचारथ पार्टी

Paetongtarn Sinwatara, Ex-Prime Minister of Thailand is the leader of which political party ?

(1) Peoples party	(2) Pheu Thai party
(3) Bhumjaithai party	(4) Palang Pracharath party

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15. जानेवारी 2025 मध्ये भारतीय क्रिकेट नियामक मंडळाच्या सचिव पदी कोणाची निवड करण्यात आली आहे ?

- (1) अचलकुमार ज्योती (2) जय शहा
(3) देवजीत सैकिया (4) सौरव गांगुली

In January 2025 who has been selected as Secretary of Board of Control for Cricket in India ?

- (1) Achalkumar Jyoti (2) Jaya Shah
(3) Devjit Saikia (4) Sourav Ganguly

16. जोड्या लावा – (अर्जुन पुरस्कार, 2024).

‘अ’ (खेळाडू)

- अ. वांतिका अग्रवाल
ब. जर्मनप्रीत सिंह
क. अभय सिंह
ड. स्वप्नील कुसळे

अ ब क ड

- (1) iv ii iii i
(2) iii iv ii i
(3) iii i ii iv
(4) iv iii ii i

‘ब’ (क्रीडा प्रकार)

- i. नेमबाजी
ii. स्क्वॉश
iii. हॉकी
iv. बुद्धिबळ

Match the pairs – (Arjuna Award, 2024).

‘A’ (Sports person)

- A. Vantika Agrawal
B. Jarmanpreet Singh
C. Abhay Singh
D. Swapnil Kusale

A B C D

- (1) iv ii iii i
(2) iii iv ii i
(3) iii i ii iv
(4) iv iii ii i

‘B’ (Sports)

- i. Shooting
ii. Squash
iii. Hockey
iv. Chess

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

17. दरवर्षी कोणता दिवस जागतिक आनंद दिवस म्हणून साजरा केला जातो ?

- (1) 10 मार्च (2) 20 मार्च
(3) 23 मार्च (4) 02 मार्च

Which day is celebrated as World Happiness Day every year ?

- (1) 10 March (2) 20 March
(3) 23 March (4) 02 March

18. लेक विक्टोरिया खालीलपैकी कोणत्या देशांच्या सीमांनी वेढलेले आहे ?

- (1) टांझानिया, युगांडा आणि केनिया (2) इथिओपिया, सुदान आणि काँगो
(3) नामिबिया, झांबिया आणि अंगोला (4) सुदान, सोमालिया आणि नामिबिया

Lake Victoria is bordered by which of the following countries ?

- (1) Tanzania, Uganda and Kenya (2) Ethiopia, Sudan and Congo
(3) Namibia, Zambia and Angola (4) Sudan, Somalia and Namibia

19. भारतात पहिल्या ग्लास ब्रीजचे उद्घाटन कोणत्या राज्यात करण्यात आले आहे ?

- (1) महाराष्ट्र (2) बिहार
(3) तामिळनाडू (4) केरळ

India's first glass bridge has been inaugurated in which state ?

- (1) Maharashtra (2) Bihar
(3) Tamil Nadu (4) Kerala

20. पुढीलपैकी कोणत्या व्यक्तीला लोकमान्य टिळक राष्ट्रीय पुरस्कार 2024 प्राप्त झाला आहे ?

- (1) प्रतिभाताई पाटील (2) देवेंद्र फडणविस
(3) सुधा मूर्ती (4) नारायण राणे

Who among the following is the recipient of the Lokmanya Tilak National Award 2024 ?

- (1) Pratibhatai Patil (2) Devendra Fadanvis
(3) Sudha Murthy (4) Narayan Rane

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

21. समजा A, B आणि C एखादे काम अनुक्रमे 20, 30 व 60 दिवसांत पूर्ण करू शकतात. A नेहमी काम करतो आणि प्रत्येक तिसऱ्या दिवशी B आणि C त्याला मदत करतात. तर या प्रकारे काम पूर्ण होण्यासाठी किती दिवस लागतील ?

- (1) 12 दिवस
- (2) 15 दिवस
- (3) 16 दिवस
- (4) 18 दिवस

Suppose A, B and C can do a piece of work in 20, 30 and 60 days respectively. In how many days A can do the work if he is assisted by B and C on every third day ?

- (1) 12 days
- (2) 15 days
- (3) 16 days
- (4) 18 days

22. खालीलपैकी कोणती परिमेय संख्या आहे ?

(1) $1 + \sqrt{5}$	(2) $\frac{5 + \sqrt{3}}{5 - \sqrt{3}}$
(3) $\left(\sqrt{2} + \frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2$	(4) π

Which of the following is a rational number ?

(1) $1 + \sqrt{5}$	(2) $\frac{5 + \sqrt{3}}{5 - \sqrt{3}}$
(3) $\left(\sqrt{2} + \frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2$	(4) π

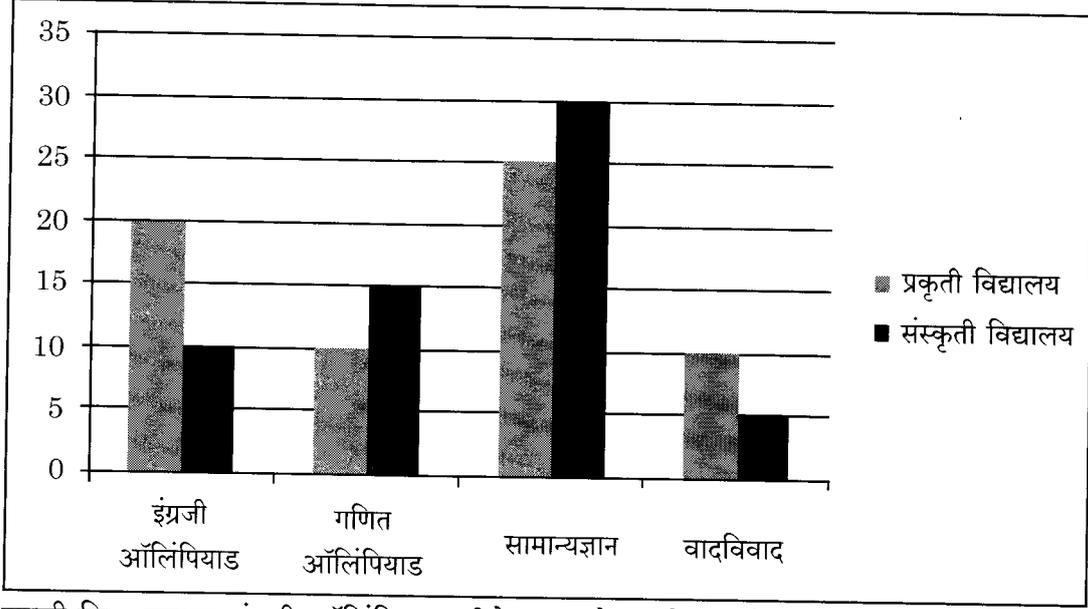
कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

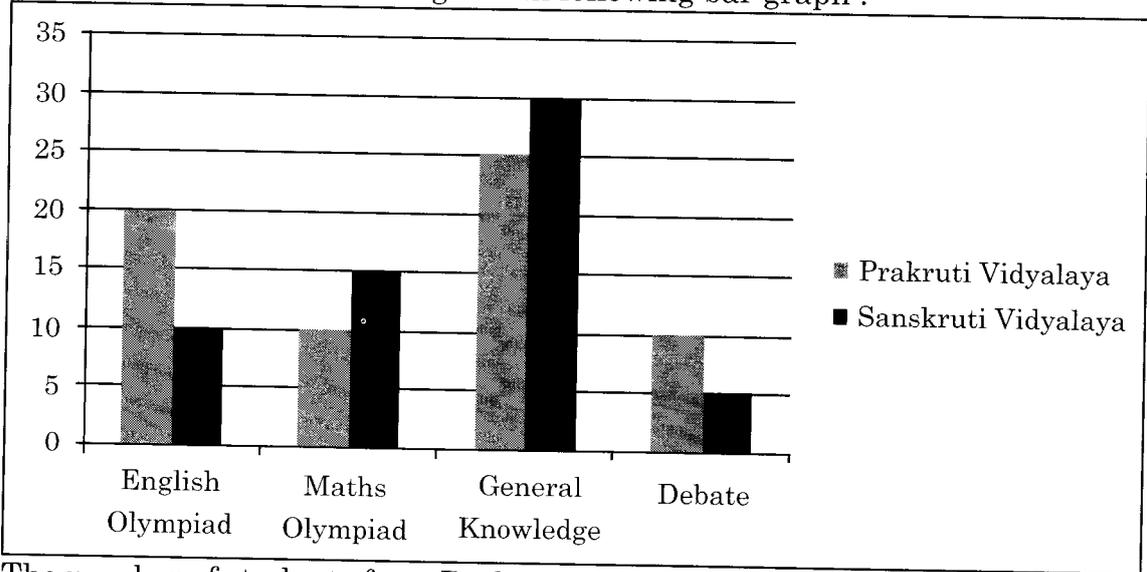
23. प्रकृती विद्यालय व संस्कृती विद्यालय या दोन शाळांमधील विविध परीक्षांना बसलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या खालील जोड स्तंभालेखात दिला आहे :

प्रकृती विद्यालयाच्या इंग्रजी ऑलिंपियाड परीक्षेला बसलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या या दोन्ही शाळांमधील विविध परीक्षांना बसलेल्या एकूण विद्यार्थीसंख्येतील फरकाच्या किती पट आहे ?

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4

Number of students from Prakruti Vidyalaya and Sanskruti Vidyalaya appearing in different examinations is given in following bar graph :

The number of students from Prakruti Vidyalaya appearing in English olympiad examination is how much times the difference of total number of students from two schools appearing in all these examinations ?

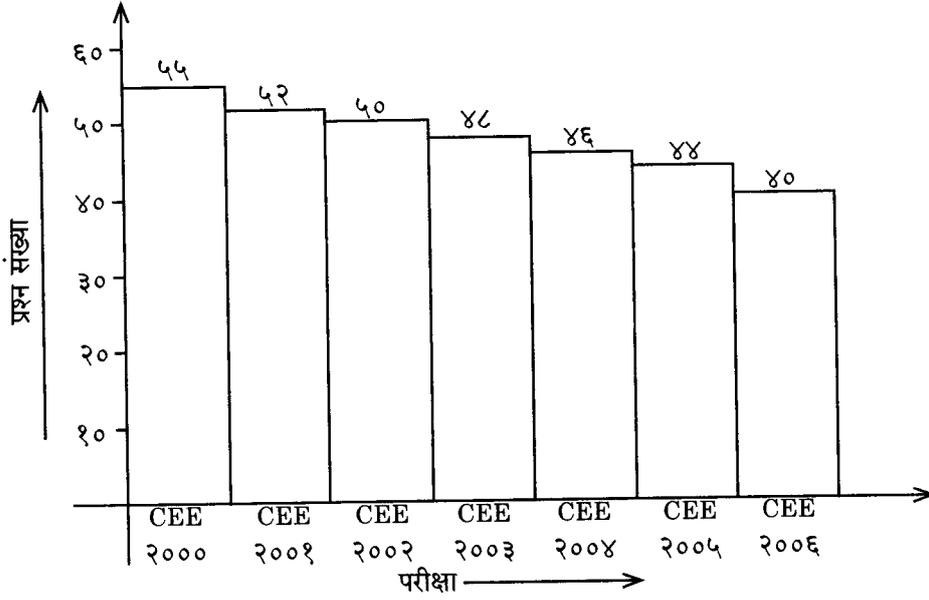
- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 4

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

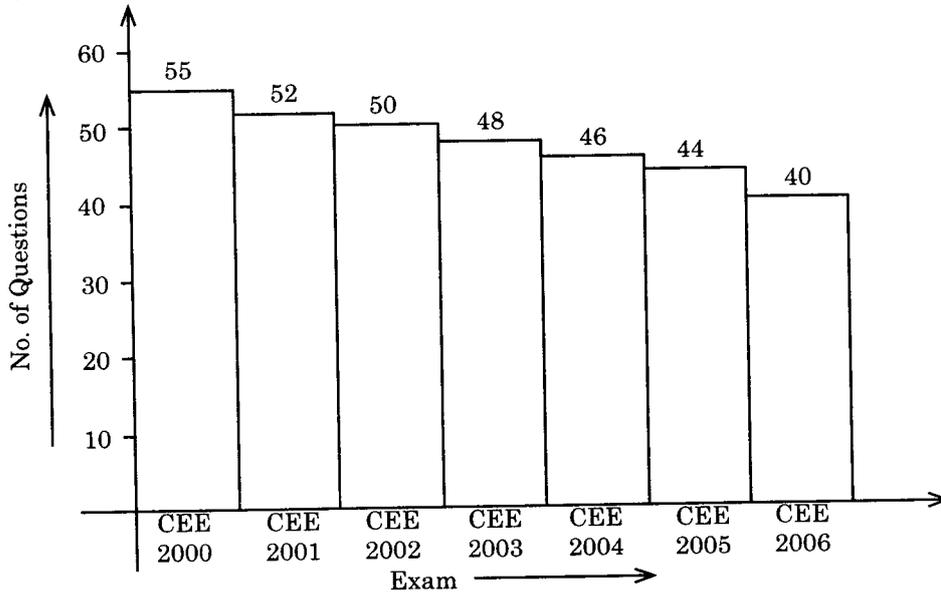
24. खाली दिलेला जोड स्तंभालेख हा वेगवेगळ्या वर्षी घेतलेल्या प्रवेश परीक्षाची माहिती दर्शवितो.
CEE २००० ते CEE २००६ पर्यंत प्रश्न किती टक्क्यांनी कमी झाले ?

- (1) ३७.५ %   (2) २७.२७ %   (3) १५ %   (4) ८० %

The graph below provides data on a Common Entrance Examination CEE conducted in different years.

By what percent did the number of questions decrease from CEE 2000 to CEE 2006 ?

- (1) 37.5 %   (2) 27.27 %   (3) 15 %   (4) 80 %

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

25. एका संख्येला ५ ने भागले असता बाकी ३ उरते. जर त्याच संख्येच्या वर्गाला ५ ने भागले तर बाकी काय असेल ?

- (1) ९
- (2) ३
- (3) ०
- (4) ४

A number when divided by 5 leaves a remainder 3. What is the remainder when the square of the same number is divided by 5 ?

- (1) 9
- (2) 3
- (3) 0
- (4) 4

---

26. एका शेतकऱ्याने 20,000 रु. कर्जाऊ घेतले. त्याने ही रक्कम व त्यावरील 2,800 रु. हे एकूण व्याज 12 हप्त्यात परत करण्याचे कबूल केले. प्रत्येक हप्त्याची रक्कम अगोदरच्या हप्त्यापेक्षा 100 रु. कमी आहे. तर पहिल्या हप्त्याची रक्कम किती ?

- (1) 2,450 रु.
- (2) 2,400 रु.
- (3) 2,350 रु.
- (4) 2,250 रु.

A farmer has taken a loan of Rs. 20,000. He agreed to return this amount with total interest of Rs. 2,800 in 12 installments. The amount of every installment is less by Rs. 100 than the previous installment. What is the amount of the first installment ?

- (1) Rs. 2,450
- (2) Rs. 2,400
- (3) Rs. 2,350
- (4) Rs. 2,250

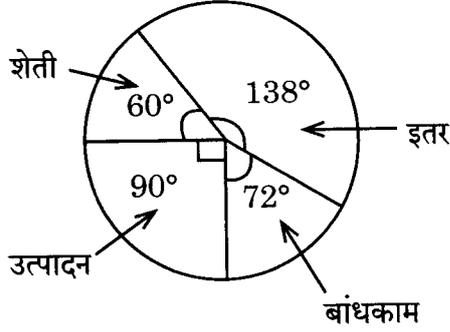

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

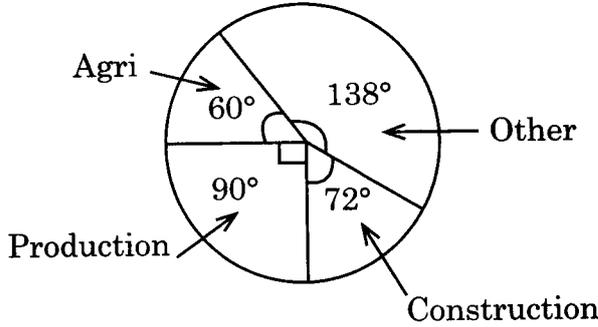

27. सोबतच्या पाय आकृतीत (pie diagram) कुशल कामगारांचे वर्गीकरण दर्शविले आहे. जर उत्पादन क्षेत्रात 450 कामगार कार्यरत असतील तर बांधकाम क्षेत्रात किती कुशल कामगार कार्यरत असतील ?

- (1) 360
(2) 180
(3) 72
(4) 90

The classification of skilled workers is shown in the pie diagram. If the number of workers in the production sector is 450, then the total number of skilled workers working in the construction field will be _____.

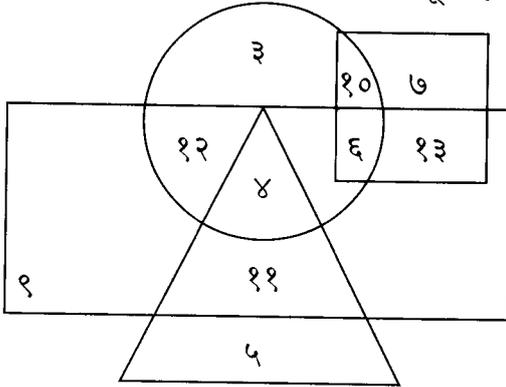
- (1) 360
(2) 180
(3) 72
(4) 90

28. खालील वेन आकृतीचा अभ्यास करा.

- आयत म्हणजे डॉक्टर दर्शविते.
- त्रिकोण म्हणजे गायक दर्शविते.
- वर्तुळ म्हणजे कलाकार दर्शविते.
- चौकोन म्हणजे खेळाडू दर्शविते.

खालीलपैकी कोण गायक किंवा खेळाडू नाही परंतु कलाकार आणि डॉक्टर आहे ?

(1) ४

(2) ३

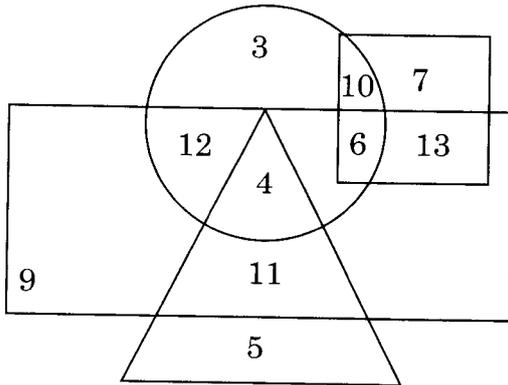
(3) ६

(4) १२

Study the Venn diagram given below.

- Rectangle represents doctors.
- Triangle represents singers.
- Circle represents artists.
- Square represents sports players.

Who among the following is neither a singer nor a sports player but is an artist and a doctor ?

(1) 4

(2) 3

(3) 6

(4) 12

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

29. धातुच्या तीन भरीव घनांना वितळून एक मोठा भरीव घन तयार करण्यात आला. तीन घनांच्या बाजूंची लांबी 3 cm, 4 cm व 5 cm असल्यास त्या तीन घनांच्या एकत्रित पृष्ठभागाचे क्षेत्रफळ व मोठ्या घनाच्या पृष्ठभागाचे क्षेत्रफळ यांचे गुणोत्तर किती ?

- (1) 5 : 18 (2) 10 : 9
(3) 25 : 18 (4) 50 : 9

A large solid cube is formed from the metal obtained by melting three smaller solid cubes of 3 cm, 4 cm and 5 cm side length. What is the ratio of the total surface areas of the smaller cubes and the large cube ?

- (1) 5 : 18 (2) 10 : 9
(3) 25 : 18 (4) 50 : 9

30. एक ट्रेन पूर्ण प्रवासी घेवून निघते. पहिल्या स्थानकावर ती एक तृतीयांश प्रवासी उतरवते आणि 280 अधिक घेते. दुसऱ्या स्थानकावर नवीन एकूण पैकी अर्धे प्रवासी उतरवते व 12 अधिक घेते. तिसऱ्या स्थानकावर पोहचल्यावर 248 प्रवासी त्यात असल्याचे माहीत होते. तर सुरुवातीची प्रवासी संख्या काढा.

- (1) 268 (2) 288 (3) 198 (4) 192

A train starts with full of passengers. At the first station, it drops one third of the passengers and takes 280 more. At the second station, it drops one half of the new total and takes 12 more. On arriving at the third station, it is found to have 248 passengers. Find the number of passengers in the beginning.

- (1) 268 (2) 288 (3) 198 (4) 192

31. खालीलपैकी कोणत्या संख्येला 8, 9, 10, 11 या प्रत्येक संख्येने पूर्ण भाग जातो ?

- (1) 56160 (2) 36960 (3) 29700 (4) 47520

Which of the following number is completely divisible by each of 8, 9, 10, 11 ?

- (1) 56160 (2) 36960 (3) 29700 (4) 47520

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

32. m ची किंमत 2 असल्यास $(-4m)^{-4} \div (8m)^{-3}$ ची किंमत किती ?

- (1) 2   (2) 1   (3) -2   (4) -1

For $m = 2$, what is the value of $(-4m)^{-4} \div (8m)^{-3}$?

- (1) 2   (2) 1   (3) -2   (4) -1

33. महाराष्ट्र लोक सेवा हक्क अधिनियम, 2015च्या खालीलपैकी कोणत्या कलमामध्ये वारंवार केल्या जाणाऱ्या कसूरी बद्दल पदनिर्देशित अधिकाऱ्यावर जबाबदारी निश्चित करण्याची कार्यपद्धती देण्यात आली आहे ?

- (1) कलम 12   (2) कलम 14   (3) कलम 40   (4) कलम 28

As per which of the following Section of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 the procedure for fixing the responsibility on designated officer for repeated failures is given ?

- (1) Section 12   (2) Section 14   (3) Section 40   (4) Section 28

34. माहिती अधिकार कायदा, 2005च्या कलम 6(3) नुसार, जेथे माहितीसाठी विनंती करणारा अर्ज सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे केला, जी दुसऱ्या सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे आहे अशा वेळी, ज्या सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे असा अर्ज केला आहे ते खालीलपैकी या कमाल कालावधीमध्ये तो अर्ज त्या दुसऱ्या सार्वजनिक प्राधिकरणाकडे हस्तांतरीत करेल _____.

- (1) अर्ज प्राप्त झाल्या तारखेपासून सात दिवसांच्या आत
(2) अर्ज प्राप्त झाल्या तारखेपासून पाच दिवसांच्या आत
(3) अर्ज प्राप्त झाल्या तारखेपासून तीन कामकाजाच्या दिवसांच्या आत
(4) वरीलपैकी नाही

As per S. 6(3) of the Right to Information Act, 2005 where an application is made to public authority requesting for an information which is held by another public authority, the public authority to which such application is made shall transfer the application to that other public authority within the maximum period of _____.

- (1) Seven days from the date of receipt of application
(2) Five days from the date of receipt of application
(3) Three working days from the date of receipt of application
(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

35. माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ मधील शिक्षेबद्दल कोणत्या कलमात स्पष्टीकरण दिले आहे ?

- (1) १७ (2) १८ (3) १९ (4) २०

Which Section explains about the penalties in the Right to Information Act, 2005 ?

- (1) 17 (2) 18 (3) 19 (4) 20

36. खालीलपैकी योग्य कथने ओळखा.

- अ. कोणतीही व्यक्ति, ती भारतीय नागरिक आणि 35 वर्षे पूर्ण वयाची असल्याखेरीज राज्यपाल म्हणून नियुक्त होण्यास पात्र असणार नाही.
- ब. राज्यपाल, संसदेच्या दोहोंपैकी कोणत्याही सभागृहाचा किंवा पहिल्या अनुसूचित विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही राज्याच्या विधान मंडळाच्या सभागृहाचा सदस्य असणार नाही.
- क. जेव्हा एकाच व्यक्तीस दोन किंवा अधिक राज्यांचा राज्यपाल म्हणून नियुक्त केले असेल त्याबाबतीत, राज्यपालास द्यावयाच्या वित्तलब्धी आणि भत्ते यांचा खर्च, संसद आदेशाद्वारे निर्धारित करील अशा प्रमाणात त्या राज्यांमध्ये विभागून दिला जाईल.

- (1) फक्त अ, ब (2) फक्त ब, क (3) फक्त अ, क (4) वरीलपैकी सर्व

Select the correct statements from the following.

- A. No person shall be eligible for appointment as governor unless he is a citizen of India and has completed the age of 35 years.
- B. The governor shall not be a member of either House of Parliament or of a House of Legislature of any state specified in the first Schedule.
- C. Where the same person is appointed as governor of two or more states, the emoluments and allowances payable to the governor shall be allocated among the states in such proportion as the Parliament may by order determine.

- (1) Only A, B (2) Only B, C (3) Only A, C (4) All of the above

37. खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा.

- अ. प्रत्येक राज्याचा राज्यपाल, उच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश म्हणून नियुक्त होण्यास जी व्यक्ती अर्हताप्राप्त असेल अशा एखाद्या व्यक्तीस राज्याचा महा अधिवक्ता म्हणून नियुक्त करील.
- ब. महा अधिवक्ता राज्यपालाची मर्जी असे पर्यंत पद धारण करील आणि राज्य विधिमंडळ निर्धारित करील असे पारिश्रमिक मिळेल.

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी नाही

Select the correct statement/s from the following.

- A. The Governor of each State shall appoint a person who is qualified to be appointed as judge of a High Court to be Advocate General for the State.
- B. The Advocate General shall hold office during the pleasure of the Governor and shall receive such remuneration as the State Legislature may determine.

- (1) Only A (2) Only B
(3) Both A and B (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

40. खालीलपैकी अयोग्य कथन/ने ओळखा.
एखादी व्यक्ती, भारतीय नागरीक, आणि _____ असल्याशिवाय सर्वोच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश म्हणून नियुक्तीस पात्र असणार नाही.
- अ. एखाद्या उच्च न्यायालयांची अथवा अशा दोन किंवा अधिक न्यायालयांची निदान सलग दहा वर्षे न्यायाधीश.
- ब. एखाद्या उच्च न्यायालयाचा अथवा अशा दोन किंवा अधिक न्यायालयाचा निदान सलग पाच वर्षे अधिवक्ता.
- क. राष्ट्रपतीच्या मते विख्यात विधिवेत्ता.
- (1) फक्त अ (2) फक्त ब (3) अ व ब दोन्ही (4) अ व क दोन्ही

Select the incorrect statement/s from the following.

A person shall not be qualified for appointment as a judge of supreme court unless he is a citizen of India and _____.

- A. Has been for at least ten years a judge of high court or of two or more such courts in succession.
- B. Has been for at least five years an advocate of a high court or of two or more such courts in succession.
- C. Is, in the opinion of the President, a distinguished jurist.
- (1) Only A (2) Only B (3) Both A and B (4) Both A and C

41. खालीलपैकी योग्य विधान/ने ओळखा.

- अ. अनुच्छेद 137 - संसदेने केलेल्या कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींच्या किंवा अनुच्छेद 145 अन्वये करण्यात आलेल्या कोणत्याही नियमाना अधीन राहून, सर्वोच्च न्यायालयाला त्याने अधिघोषित केलेला कोणताही न्यायनिर्णय किंवा केलेला आदेश याचे पुनर्विलोकन करण्याचा अधिकार असेल.
- ब. अनुच्छेद 141 - सर्वोच्च न्यायालयाने घोषित केलेला कायदा, भारताच्या राज्य क्षेत्रातील सर्व न्यायालयांवर बंधनकारक असेल.
- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
(3) अ व ब दोन्ही (4) वरीलपैकी नाही

Select the correct statement/s from the following.

- A. Article 137 - Subject to the provisions of any law made by Parliament or any rules made under Article 145, the supreme court shall have power to review any judgement pronounced or order made by it.
- B. Article 141 - The law declared by the supreme court shall be binding on all courts within the territory of India.
- (1) Only A (2) Only B
(3) Both A and B (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

42. अनुच्छेद 370 अंतर्गत कोणत्या राज्याला विशेष दर्जा दिला होता ?

- (1) गोवा (2) मणिपूर
(3) जम्मू काश्मीर (4) बिहार

Which State was given special status under Article 370 ?

- (1) Goa (2) Manipur
(3) Jammu Kashmir (4) Bihar

43. भारतीय संविधानाच्या कोणत्या भागात “मूलभूत कर्तव्ये” नमूद आहेत ?

- (1) भाग III (2) भाग IV A (3) भाग V (4) भाग IX

In which Part of the Indian Constitution are “Fundamental Duties” mentioned ?

- (1) Part III (2) Part IV A (3) Part V (4) Part IX

44. अनुसूची 08 मध्ये एकूण किती भाषांचा समावेश आहे ?

- (1) 08 (2) 18 (3) 21 (4) 22

How many languages are included in the eighth Schedule ?

- (1) 08 (2) 18 (3) 21 (4) 22

45. मुख्यमंत्रीबाबत योग्य कथने ओळखा.

अ. तो राज्य नियोजन मंडळाचा अध्यक्ष असतो.

ब. तो झोनल कौन्सिलचा अध्यक्ष असतो.

क. तो आंतर-राज्य परिषदेचा उपाध्यक्ष असतो.

ड. तो राज्य सरकारचा मुख्य प्रवक्ता असतो.

- (1) फक्त अ, ब, ड (2) फक्त अ, क, ड
(3) फक्त क, ब (4) फक्त अ, ड

Select the correct statements about Chief Minister.

A. He is a Chairman of State Planning Board.

B. He is a Chairman of Zonal Council.

C. He is Vice-Chairman of Inter-State Council.

D. He is the Chief Spokesperson of the State Government.

- (1) Only A, B, D (2) Only A, C, D
(3) Only C, B (4) Only A, D

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

46. खालीलपैकी कोणते मूलभूत कर्तव्य नाही ?

- (1) स्मारके आणि सार्वजनिक महत्वाच्या ठिकाणांचे संरक्षण करणे
- (2) राष्ट्रगीताचा आदर करणे
- (3) नैसर्गिक वातावरणाचे संरक्षण आणि सुधारणा करणे
- (4) सार्वजनिक मालमत्तेचे रक्षण करणे

Which of the following is not a fundamental duty ?

- (1) To protect monuments and places of public importance
- (2) To respect National Anthem
- (3) To protect and improve the natural environment
- (4) To safeguard public property

47. जोड्या लावा - (राज्य नीतीची मार्गदर्शक तत्वांवरील टीका).

‘अ’ (टीकाकार)

‘ब’ (कथन)

अ. के. टी. शहा	i. पवित्र आकांक्षा
ब. आयव्हर जेनिंग्ज	ii. उद्दिष्टे व आकांक्षाचा जाहीरनामा
क. के. सी. व्हियर	iii. भावनांची खरी कचरापेटी
ड. टी. टी. कृष्णमाचारी	iv. धार्मिक दिखावा
- (1) अ - iv, ब - i, क - ii, ड - iii   (2) अ - iii, ब - ii, क - i, ड - iv
(3) अ - ii, ब - i, क - iii, ड - iv   (4) अ - iv, ब - ii, क - i, ड - iii

Match the pairs - (Criticism of the Directive Principles of State Policy).

‘A’ (Critics)

‘B’ (Statement)

A. K. T. Shah	i. Pious aspirations
B. Ivor Jennings	ii. Manifesto of aims and aspirations
C. K. C. Wheare	iii. A veritable dustbin of sentiments
D. T. T. Krishnamachari	iv. Pious superfluities
- (1) A - iv, B - i, C - ii, D - iii   (2) A - iii, B - ii, C - i, D - iv
(3) A - ii, B - i, C - iii, D - iv   (4) A - iv, B - ii, C - i, D - iii

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

48. संसद सदस्यांना संसदेत भाषण करण्याच्या स्वातंत्र्याला कोणत्या अनुच्छेदात संरक्षण दिले आहे ?

- (1) अनुच्छेद 105 (2) अनुच्छेद 108
(3) अनुच्छेद 109 (4) अनुच्छेद 115

Which Article provides protection to the Freedom of Speech of members of Parliament in the Parliament ?

- (1) Article 105 (2) Article 108
(3) Article 109 (4) Article 115

49. महाराष्ट्र शासनाने ग्रामीण कुटुंबासाठी स्वच्छतागृह की योजना कोणत्या वर्षी सुरू केली ?

- (1) १९९५ (2) १९६० (3) १९९२ (4) १९९०

In which year Maharashtra Government launched Swachhtagrih Scheme for rural families ?

- (1) 1995 (2) 1960 (3) 1992 (4) 1990

50. खालीलपैकी कोण मसुदा समितीचे सदस्य नव्हते ?

- (1) सी. राजगोपालाचारी (2) मोहम्मद सादुल्ला
(3) बी. एल. मिट्टर (4) एन. गोपालस्वामी

Who among the following was not a member of the Drafting Committee ?

- (1) C. Rajgopalachari (2) Mohammad Saadulla
(3) B. L. Mitter (4) N. Gopaldaswami

51. भाऊ महाजन यांनी खालील वर्तमान पत्रे सुरू केली.

- (1) शतपत्रे, ज्ञानोदय व ज्ञानप्रकाश
(2) ज्ञानदर्शन, धुमकेतू व प्रभाकर
(3) प्रभाकर, ज्ञानदर्शन व इंदुप्रकाश
(4) धुमकेतू, ज्ञानप्रकाश व प्रभाकर

Bhau Mahajan was started the following newspapers.

- (1) Shatpatre, Dnyanoday and Dnyanprakash
(2) Dnyandarshan, Dhumketu and Prabhakar
(3) Prabhakar, Dnyandarshan and Induprakash
(4) Dhumketu, Dnyanprakash and Prabhakar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

52. 31 ऑक्टोबर 1920 रोजी मुंबई येथील ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेसचे पहिले अधिवेशन कुणाच्या अध्यक्षतेखाली भरले ?

(1) मोतीलाल नेहरू	(2) लाला लजपत राय
(3) श्रीपाद अमृत डांगे	(4) केशवराव जोगळेकर

On 31 October 1920 the first session of All India Trade Union Congress was held in Mumbai under whose chairmanship ?

(1) Motilal Nehru	(2) Lala Lajpat Rai
(3) Shripad Amrit Dange	(4) Keshavrao Joglekar

53. २१ मार्च १९२० रोजी कागल जहागिरीतल्या माणगाव येथे भरलेल्या परिषदेत खालीलपैकी कोणाचा समावेश नव्हता ?

(1) आप्पासाहेब दादगोंडा पाटील	(2) दादासाहेब गायकवाड
(3) तुकाराम गणेशाचार्य	(4) गंगाराम कांबळे

Who among the following did not included in the Conference held at Mangaon in Kagal Jahagiri on 21 March 1920 ?

(1) Appasaheb Dadgonda Patil	(2) Dadasaheb Gaikwad
(3) Tukaram Ganeshacharya	(4) Gangram Kambale

54. ब्रिटिश राजवटीत ठाणे जिल्ह्यातल्या उंबरगाव, डहाणू, पालघर आणि जव्हार संस्थानच्या भागात कोणत्या आदिवासी जमातीची वस्ती अधिक होती ?

(1) कोकणा आदिवासी जमात	(2) महादेव कोळी
(3) वारली	(4) भिल्ल

During the British rule, which tribal was more populated in Umbargaon, Dahanu, Palghar and Jawhar Sansthan area of Thane district ?

(1) Kokna Tribes	(2) Mahadev Koli
(3) Warli	(4) Bhil

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

55. नारायण ग. चंदावरकर यांच्याबाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- अ. २८ डिसेंबर १८८५ रोजी काँग्रेस स्थापनेच्या अधिवेशनाला नारायण ग. चंदावरकर उपस्थित राहिले.
ब. नारायण ग. चंदावरकर यांच्या मते हिंदुस्थानच्या वाढत्या दारिद्र्याचे कारण वाढती लोकसंख्या आहे.
क. नारायण ग. चंदावरकर यांनी १८८९ च्या मुंबई येथिल काँग्रेस अधिवेशनात ब्रिटिश सरकारच्या वाढत्या लष्करी खर्चावर टीका केली.
ड. नारायण ग. चंदावरकर यांनी मुंबई विद्यापीठाचे कुलगुरु पद भुषविले.
- (1) फक्त अ आणि ब (2) वरीलपैकी सर्व
(3) फक्त क आणि ड (4) फक्त अ, क आणि ड

Which of the statement given below is correct in regard to Narayan G. Chandavarkar ?

- a. Narayan G. Chandavarkar attended Congress Establishment Session on 28th December 1885.
b. According to Narayan G. Chandavarkar, the reason behind rising poverty of India is the rising population.
c. Narayan G. Chandavarkar criticized British Government's rising expenditure on military at Congress Session held in Mumbai in 1889.
d. Narayan G. Chandavarkar held the position of Vice-chancellor of Mumbai University.
- (1) a and b only (2) All of the above
(3) c and d only (4) a, c and d only

56. १९१८ फेब्रुवारीत पंडीत मदन मोहन मालवीय यांच्या निमंत्रणावरून अखिल भारतीय हिंदू परिषदेस हजर राहण्यासाठी अलाहाबाद येथे खालीलपैकी कोण गेले ?

- (1) लोकमान्य टिळक (2) स्वा. वि. दा. सावरकर
(3) डॉ. कुर्तकोटी (4) न्यायमूर्ति रानडे

Who among the following went to Allahabad in February 1918 to attend the All India Hindu Parishad at invitation of Pandit Madan Mohan Malaviya ?

- (1) Lokmanya Tilak (2) Swa. V. D. Savarkar
(3) Dr. Kurtkoti (4) Justice Ranade

57. १९४५ मध्ये 'आझाद दल' ही भूमिगत कार्यकर्त्यांची लष्करी संघटना कोणी उभारली ?

- (1) नागनाथ नायकवडी (2) यशवंतराव चव्हाण
(3) नाना पाटील (4) बापूसाहेब लाड

Who established 'Azad Dal' underground military organization in 1945 ?

- (1) Nagnath Naikawadi (2) Yashwantrao Chavhan
(3) Nana Patil (4) Bapusaheb Lad

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

58. सार्वजनिक सभा या नामवंत सभेने (संस्थेने) २४ सप्टेंबर १८९४ मध्ये पुणे येथे कोणाचा सत्कार केला ?

(1) न्यायमूर्ति रानडे	(2) छत्रपती शाहू
(3) महात्मा फुले	(4) लोकमान्य टिळक

Who was felicitated in Pune on 24th September 1894 by a organization called Sarvajanik Sabha ?

(1) Justice Ranade	(2) Chhatrapati Shahu
(3) Mahatma Phule	(4) Lokmanya Tilak

59. पुढील घटनांची त्यांच्या कालक्रमानुसार मांडणी करा.

- अ. मुंबईतील गिरणी कामगारांची संघटना स्थापन.
ब. पहिला फॅक्टरी कायदा.
क. कामगार हितवर्धक सभा स्थापन करण्यात आली.
ड. ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेसची स्थापना.

(1) ब, अ, क आणि ड	(2) ब, क, ड आणि अ
(3) क, ड, अ आणि ब	(4) ड, अ, ब आणि क

Arrange the following incidents in their chronological order.

- a. Establishment of Union of Mill Workers in Bombay.
b. First Factory Act.
c. Establishment of Workers Welfare Society.
d. Establishment of All India Trade Union Congress.

(1) b, a, c and d	(2) b, c, d and a
(3) c, d, a and b	(4) d, a, b and c

60. फैजपूर काँग्रेस अधिवेशनाच्या स्वागत समितीचे सरचिटणीस कोण होते ?

(1) शंकरराव देव	(2) धनाजी नाना चौधरी
(3) बाळकृष्ण चिंतामण लागू	(4) जवाहरलाल नेहरू

Who was the general secretary of the reception committee of the Faizpur Congress Session ?

(1) Shankarrao Dev	(2) Dhanaji Nana Chaudhari
(3) Balkrishna Chintaman Lagu	(4) Jawaharlal Nehru

61. ताजमहालला औद्योगिक प्रदूषणापासून वाचवण्यासाठी भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयात जनहित याचिका कोणी दाखल केली होती ?

- (1) सुंदरलाल बहुगुणा (2) रामचंद्र गुहा
(3) कपिल सिब्बल (4) महेश चंद्र मेहता

Who had filed the public interest litigation in the Supreme Court of India to save the Taj Mahal from industrial pollution ?

- (1) Sunderlal Bahuguna (2) Ramchandra Guha
(3) Kapil Sibbal (4) Mahesh Chandra Mehta

62. खालीलपैकी कोणत्या राज्याने भारतातील संयुक्त वन व्यवस्थापनाचा पहिला ठराव मंजूर केला ?

- (1) पश्चिम बंगाल (2) ओडिशा
(3) कर्नाटक (4) हिमाचल प्रदेश

Which one of the following states of India passed the first resolution for Joint Forest Management ?

- (1) West Bengal (2) Odisha
(3) Karnataka (4) Himachal Pradesh

63. 1972 मध्ये झालेल्या जागतिक वसुंधरा परिषदेमध्ये पश्चिम घाटाची गणना जगातील कितव्या क्रमांकाचा अतिसंवेदनशील प्रदेश म्हणून घोषित करण्यात आला आहे ?

- (1) 7 (2) 9 (3) 18 (4) 16

In 1972 World Vasundhara Conference, the Western Ghats has been declared at which number of the most sensitive region in the world ?

- (1) 7 (2) 9 (3) 18 (4) 16

64. भारतीय वन सर्वेक्षणानुसार, २०१३ ते २०२३ या कालावधीत महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात खारफुटीच्या वनक्षेत्रात सर्वाधिक वाढ झाली आहे ?

- (1) पालघर (2) रायगड (3) रत्नागिरी (4) सिंधूदुर्ग

As per Forest Survey of India, in which of the following district of Maharashtra there is a highest growth in mangrove forest cover between 2013 to 2023 period ?

- (1) Palghar (2) Raigarh (3) Ratnagiri (4) Sindhudurg

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

65. खालील महाराष्ट्रातील नदी खोऱ्यांना उत्तरेकडून तर दक्षिणेकडे अशा क्रमाने मांडा.

- अ. कृष्णा नदी खोरे
ब. भिमा नदी खोरे
क. तापी नदी खोरे
ड. प्रवरा नदी खोरे

(1) अ, ब, क, ड (2) ड, अ, ब, क (3) ड, क, ब, अ (4) क, ड, ब, अ

Arrange these river basins in Maharashtra from north to south direction.

- a. Krishna river basin
b. Bhima river basin
c. Tapti river basin
d. Pravara river basin

(1) a, b, c, d (2) d, a, b, c (3) d, c, b, a (4) c, d, b, a

66. महाराष्ट्रात कोणत्या प्रकारचे हवामान आढळते ?

- (1) उष्णकटिबंधीय (2) आर्द्र
(3) कोरडे (4) वरीलपैकी सर्व

Which type of climate is experienced in Maharashtra ?

- (1) Tropical (2) Wet
(3) Dry (4) All of the above

67. 2011 च्या जनगणनेनुसार, महाराष्ट्रातील _____ प्रशासकीय विभागात सर्वात कमी बाल्य लिंग गुणोत्तर होते.

- (1) कोंकण (2) औरंगाबाद (3) नाशिक (4) अमरावती

As per 2011 census, _____ Administrative region of Maharashtra observed lowest child sex ratio.

- (1) Konkan (2) Aurangabad (3) Nashik (4) Amaravati

68. क्योटो प्रोटोकॉल अंतर्गत विकसित देशांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या घटकामध्ये तो कमी करण्यासाठी देशांतर्गत मोठे बदल करण्याची गरज आहे ?

- (1) हरित वायूचे उत्सर्जन (2) झाडे तोडण्यावर नियंत्रण
(3) घरगुती कचरा (4) रासायनिक शेती

Under the Kyoto Protocol, which of the following factor requires major domestic changes to reduce it in developed countries ?

- (1) Green house gas emissions (2) Control on tree cutting
(3) Household waste (4) Chemical farming

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

69. खालील जोड्या जुळवा.

वनस्पती	उत्पादने
अ. हिरडा	i. सुगंधी तेल
ब. खैर	ii. टॅनिन
क. रोशा गवत	iii. बिडी
ड. तेंदु पाने	iv. कात
(1) अ - iv, ब - iii, क - i, ड - ii	(2) अ - ii, ब - iv, क - iii, ड - i
(3) अ - ii, ब - iv, क - i, ड - iii	(4) अ - ii, ब - iii, क - iv, ड - i

Match the following pairs.

Plants	Production
a. Hirda	i. Scent oil
b. Khair	ii. Tannin
c. Rosha Grass	iii. Bidi
d. Tendu Leaves	iv. Katha/Cutch
(1) a - iv, b - iii, c - i, d - ii	(2) a - ii, b - iv, c - iii, d - i
(3) a - ii, b - iv, c - i, d - iii	(4) a - ii, b - iii, c - iv, d - i

70. महाराष्ट्रात खालीलपैकी कोणते खनिज मोठ्या प्रमाणात आढळते ?

- (1) बॉक्साईट (2) मँगनिज (3) लोह खनिज (4) डोलोमाईट

Which of the following mineral is extensively found in Maharashtra ?

- (1) Bauxite (2) Manganese (3) Iron ore (4) Dolomite

71. २२० V (व्होल्ट) घरगुती विद्युत पुरवठ्यावर चालणाऱ्या व ०.२५ A (अॅम्पीअर) विद्युत धारा वाहून नेणाऱ्या बल्बची विद्युत शक्ती (पॉवर वॉटेज) किती असेल ?

- (1) २५ W (वॉट) (2) २२ W (वॉट) (3) ५५ W (वॉट) (4) १०० W (वॉट)

What will be the power wattage of bulb which runs on 220 V of home electric supply carrying current of 0.25 A ?

- (1) 25 W (2) 22 W (3) 55 W (4) 100 W

72. कोणता किरणोत्सर्गी घटक अणुउर्जा प्रकल्पामध्ये इंधन म्हणून वापरतात ?

- (1) रेडीयम (2) युरेनियम (3) पोलोनियम (4) हेलियम

Which Radioactive substance is used as a fuel in nuclear power plant ?

- (1) Radium (2) Uranium (3) Polonium (4) Helium

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

73. बरोबर विधान निवडा.

- i. आवाज निर्वात पोकळीतून प्रवास करतो.
- ii. ऐकू येणाऱ्या आवाजाची वारंवारता 20 Hz ते 20000 Hz असते.
- iii. गतिमान असणाऱ्या आवाजाच्या स्रोताची वारंवारता वेगळी असते.
- iv. गतिमान असणाऱ्या आवाजाच्या स्रोताच्या वारंवारतेत बदल म्हणजे डॉपलर परिणाम होय.

- (1) फक्त i विधान बरोबर आहे
- (2) फक्त i, ii विधाने बरोबर आहे
- (3) फक्त ii, iii, iv विधाने बरोबर आहे
- (4) फक्त i, ii, iii विधाने बरोबर आहे

Choose the correct sentence.

- i. Sound can travel through vacuum.
- ii. The frequency of audible sound is 20 Hz to 20000 Hz.
- iii. When a source of sound moves its frequency observed may be different.
- iv. Doppler effect is the apparent change in frequency of source when it is moving.

- (1) Only i sentence is correct
- (2) Only i, ii sentences are correct
- (3) Only ii, iii, iv sentences are correct
- (4) Only i, ii, iii sentences are correct

74. सेंद्रिय कचऱ्याचे रूपांतर खत व जैविक वायूमध्ये होणे, हे खालीलपैकी कोणत्या रासायनिक अभिक्रियेचे उदाहरण आहे ?

- अ. विस्थापन अभिक्रिया
- ब. समावेशन अभिक्रिया
- क. प्रतियोजन अभिक्रिया
- ड. अपघटन अभिक्रिया

- (1) फक्त क आणि ब
- (2) फक्त ड
- (3) फक्त अ
- (4) फक्त ब

Organic waste is converted into manure and biogas, is an example of which of the following chemical reaction ?

- a. Displacement reaction
- b. Addition reaction
- c. Substitution reaction
- d. Decomposition reaction

- (1) Only c and b
- (2) Only d
- (3) Only a
- (4) Only b

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

75. बायॉलॉजिकल ऑक्सिजन डिमांड (BOD) व केमिकल ऑक्सिजन डिमांड (COD) या संज्ञा कशाची प्रदूषण पातळी मोजण्यासाठी वापरतात ?

- अ. हवा
ब. ध्वनी
क. माती
ड. पाणी

(1) ब आणि क फक्त (2) अ आणि ब फक्त (3) क आणि ड फक्त (4) फक्त ड

Biological Oxygen Demand (BOD) and Chemical Oxygen Demand (COD) terms are used to determine extend of pollution in _____.

- a. Air
b. Sound
c. Soil
d. Water

(1) b and c only (2) a and b only (3) c and d only (4) d only

76. खाली दिलेल्या पर्यायापैकी, कॅल्शियम ऑक्सिक्लोराईड चे सामान्य नाव _____ असे आहे.

- अ. मोरचूद
ब. टाकणखार
क. ग्रीन व्हीट्रीओल
ड. विरंजक चूर्ण

(1) फक्त अ आणि ब चुकीचे आहेत (2) फक्त ड बरोबर आहे
(3) फक्त क बरोबर आहे (4) फक्त ब बरोबर आहे

From the following options, the common name of calcium oxychloride is _____.

- a. Blue vitriol
b. Borax
c. Green vitriol
d. Bleaching powder

(1) Only a and b are incorrect (2) Only d is correct
(3) Only c is correct (4) Only b is correct

77. खालीलपैकी कोणते माशाचे उदाहरण नाही ?

- (1) स्कोलियोडॉन (2) हिप्पोकॅम्पस (3) इकथिओफिस (4) लेबिओ

Which of the following is not an example of fish ?

- (1) Scoliodon (2) Hippocampus (3) Ichthyophis (4) Labeo

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

78. पक्ष्यांची निदान वैशिष्ट्ये – _____.

- अ. पिसांची चादर
ब. हवेचा श्वास
क. उबदार रक्त
ड. वरीलपैकी सर्व

(1) अ फक्त (2) अ आणि ब फक्त (3) अ आणि क फक्त (4) ड फक्त

The diagnostic features of birds – _____.

- a. Feathers clade
b. Air breathing
c. Warm blooded
d. All of the above

(1) a only (2) a and b only (3) a and c only (4) d only

79. संबंधीत फायलम व त्यातील प्राण्याची जोडी लावा.

फायलम	प्राणी
a. प्रोटोजुआ	i. बटरफ्लाय
b. सिलेंटेरेटा	ii. प्लाझमोडियम
c. आर्थ्रोपोडा	iii. स्टारफिश
d. इकिनोडरम्याटा	iv. हायड्रा

- a b c d
(1) iii iv i ii
(2) ii iv i iii
(3) i iii ii iv
(4) iv iii ii i

Match the animal with its respective phylum.

Phylum	Animal
a. Protozoa	i. Butterfly
b. Coelenterata	ii. Plasmodium
c. Arthropoda	iii. Starfish
d. Echinodermata	iv. Hydra

- a b c d
(1) iii iv i ii
(2) ii iv i iii
(3) i iii ii iv
(4) iv iii ii i

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

80. पिकांवर होणाऱ्या किटकविकारांवर उपाय करण्यासाठी जास्त टिकाऊ व पर्यावरणपूरक अशी पुढील दिल्या प्रमाणे कोणते उपाय जास्त उपयोगी आहेत ?

- i. रासायनिक किटकनाशके
- ii. मायकोराईझा (मूळकवक)
- iii. पिक रोटेशन (फिरवणे)
- iv. दगडफूले

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

(1) i, ii, iii आणि iv	(2) i, ii आणि iv
(3) ii आणि iii	(4) i

To control pests on the crops which of the following ways offer a sustainable and environmental friendly approach ?

- i. Chemical pesticide
- ii. Mycorrhizae
- iii. Crop rotation
- iv. Lichens

Which of the following statement given above is/are correct ?

(1) i, ii, iii and iv	(2) i, ii and iv
(3) ii and iii	(4) i

81. वनस्पतींचे पहिले नैसर्गिक वर्गीकरण कुठल्या वर्षी आणि कोणी सादर केले होते ?

- (1) १७८९, अँटोइन लारेंट डी जूसी
- (2) १८३६, एनी कॅसिमीर डी कॅन्डॉल
- (3) १८७३, ऑगस्टीन पिरॅमस डी कॅन्डॉल
- (4) १८८३, जी. बेन्थम आणि जे. डी. हुकर

The first system of plant classification based on natural characters was presented in which year and by whom ?

- (1) 1789, Antoine Laurent de Jussies
- (2) 1836, Anne Casimir de Candole
- (3) 1873, Augustin Pyramus de Candole
- (4) 1883, G. Bentham and J. D. Hooker

82. खालीलपैकी कोणते वनस्पती संप्रेरक आहे ?

(1) अॅसीटीलीन	(2) फॉर्मॅलीन	(3) स्ट्रेप्टोमायसीन	(4) सायटोकायनीन

Which of the following is a plant hormone ?

(1) Acetylene	(2) Formalene	(3) Streptomycine	(4) Cytokinin

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

83. जी.आय.एस. मध्ये खालीलपैकी कोणते गुणविशेष आधारसामग्रीचे उदाहरण आहे ?

- (1) अक्षांश व रेखांश समन्वय
- (2) भूमिउपयोजन वर्गीकरण माहिती
- (3) स्थान आणि विस्तार
- (4) वरीलपैकी सर्व

Which one of the following is an example of attribute data in GIS ?

- (1) Latitude and longitude coordinates
- (2) Land use classification information
- (3) Location and extent
- (4) All of the above

84. खालीलपैकी कोणते साधन हवाई छायाचित्र त्रिमिती सम्यक दर्शन होण्यासाठी वापरले जाते ?

- (1) स्टेरिओग्राफ
- (2) स्टेरिओस्कोप
- (3) स्टेरिओफोन
- (4) फ्लॉपी डिस्क

Which of the following instrument is used to view the aerial photographs in three dimension ?

- (1) Stereograph
- (2) Stereoscope
- (3) Stereophone
- (4) Floppy disc

85. उपग्रह व विमानांद्वारे मिळविलेल्या सांख्यिकी आणि प्रतिमा प्राप्त करणे, प्रक्रिया करणे व अर्थ लावण्याच्या शास्त्रास खालीलपैकी कोणते शास्त्र म्हणतात ?

- (1) हवाई छाया चित्रण
- (2) सुदूर संवेदन
- (3) भौगोलिक माहिती प्रणाली
- (4) ग्लोबल पोजिशनिंग सिस्टम

Which of the following science is defined as science of acquiring, processing and interpreting statistical data and images obtained from air craft and satellite ?

- (1) Aerial Photography
- (2) Remote Sensing
- (3) Geographical Information System
- (4) Global Positioning System

86. इलेक्ट्रोमॅग्नेटिक स्पेक्ट्रमचा खालीलपैकी कोणता भाग रिमोट सेन्सिंगमध्ये वापरला जातो ?

- (1) विजिबल रीजन/दृश्यभाग
- (2) मायक्रोव्हेव रीजन/सूक्ष्मतरंग भाग
- (3) इन्फ्रारेड रीजन/अवरक्त भाग
- (4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following portion of electromagnetic spectrum is used in remote sensing ?

- (1) Visible region
- (2) Microwave region
- (3) Infrared region
- (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

87. मॉनिटर किंवा व्हिडिओ डिस्प्ले युनिटचा आकार स्क्रीनच्या _____ लांबीमध्ये मोजला जातो.

- (1) आडवी (2) उभी
(3) कर्ण (4) आडवी + उभी

The size of the monitor or video display unit is measured in _____ length of the screen.

- (1) Horizontal (2) Vertical
(3) Diagonal (4) Horizontal + Vertical

88. यु.आर.एल. (U.R.L.) म्हणजे _____.

- (1) युनिफॉर्म रिसोर्स लोकेटर (2) युनिव्हर्सल रिसोर्स लोकेटर
(3) युनिफॉर्म रिसोर्स लिंक (4) युनिव्हर्सल रिसोर्स लिंक

U.R.L. stands for _____.

- (1) Uniform Resource Locator (2) Universal Resource Locator
(3) Uniform Resource Link (4) Universal Resource Link

89. OSI मॉडेलमध्ये डेटा लिंक लेयरची खालीलपैकी कोणती प्राथमिक जबाबदारी आहे ?

- (1) अनेक नेटवर्क्समधून पॅकेट्सना त्यांच्या गंतव्यस्थानावर मार्गनिश्चिति (राउट) करणे
(2) प्रेषणासाठी (ट्रान्समिशनसाठी) नेटवर्क लेयर पॅकेट्सना फ्रेम्समध्ये बंदिस्त करणे
(3) पूर्णतः संवाद व्यवस्थापित करणे आणि विश्वसनीय वितरण सुनिश्चित करणे
(4) भौतिक प्रसारणासाठी डेटाचे इलेक्ट्रिकल सिग्नलमध्ये रूपांतर करणे

Which of the following is a primary responsibility of the data link layer in the OSI model ?

- (1) Routing packets to their destination across multiple networks
(2) Encapsulating network layer packets into frames for transmission
(3) Managing end-to-end communication and ensuring reliable delivery
(4) Converting data into electrical signals for physical transmission

90. _____ रोजी 'माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000' च्या तरतुदी लागू झाल्या.

- (1) ०९ जून, २००० (2) १७ जून, २०००
(3) ०९ ऑक्टोबर, २००० (4) १७ ऑक्टोबर, २०००

The provisions of the 'Information Technology Act, 2000' came into force on _____.

- (1) 09 June, 2000 (2) 17 June, 2000
(3) 09 October, 2000 (4) 17 October, 2000

91. वर्ल्ड हॅपीनेस अहवाल २०१८ मधील सर्वात दुःखी देश कोणता ?

- (1) दक्षिण सुदान (2) बुरुंडी (3) अफगाणिस्तान (4) भारत

Which is the unhappiest country in the World Happiness Report 2018 ?

- (1) South Sudan (2) Burundi (3) Afghanistan (4) India

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

92. राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण, २००० नुसार कोणत्या वर्षापर्यंत लोकसंख्या स्थिर करण्याचे उद्दिष्ट आहे ?

- (1) २०७५ (2) २०४५ (3) २०३० (4) २०३५

National Population Policy, 2000 aims to stabilize population by which year ?

- (1) 2075 (2) 2045 (3) 2030 (4) 2035

93. योग्य पर्यायांची जोडी ओळखा.

‘अ’		‘ब’	
i. आर्थिक नियोजन		अ. पंतप्रधानाकडून निवड	
ii. १२ वी पंचवार्षिक योजना		ब. भारत सरकारचे धोरण राबविणारा विचार गट	
iii. नीति आयोग		क. जलद व शाश्वत वृद्धी	
iv. नीति आयोगाचे उपाध्यक्ष		ड. कालबद्ध कार्यक्रम	
(1) i – क, ii – अ, iii – ड, iv – ब		(2) i – ड, ii – ब, iii – अ, iv – क	
(3) i – ड, ii – क, iii – ब, iv – अ		(4) i – ब, ii – ड, iii – क, iv – अ	

Identify the correct pairs from the given options.

‘A’		‘B’	
i. Economic Planning		a. Selection by Prime Minister	
ii. XII th Five Year Plan		b. Think Tank group of Indian Government	
iii. NITI Aayog		c. Fast and sustainable growth	
iv. NITI Aayog Vice-chairperson		d. Time bound programme	
(1) i – c, ii – a, iii – d, iv – b		(2) i – d, ii – b, iii – a, iv – c	
(3) i – d, ii – c, iii – b, iv – a		(4) i – b, ii – d, iii – c, iv – a	

94. निरपेक्ष दारिद्र्याचे मापन _____ या द्वारे केले जाते.

- (1) ऊष्मांक (2) उत्पन्न
(3) संपत्ती (4) राहणीमान

Absolute poverty is measured by _____.

- (1) Calories (2) Income
(3) Wealth (4) Standard of living

95. फिलिप्स वक्र _____ यांच्यातील संबंध दर्शवितो.

- (1) महागाई आणि बेरोजगारी (2) महागाई आणि उत्पादन
(3) रोजगार आणि लोकसंख्या (4) वस्तूची मागणी आणि पुरवठा

Phillips curve shows the relationship between _____.

- (1) Inflation and Unemployment (2) Inflation and Production
(3) Employment and Population (4) Demand and Supply of goods

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

96. कोणते विधान बरोबर आहे ?

अ. अवमूल्यन म्हणजे चलनाचे विनिमय मूल्य किंवा इतर देशाच्या चलनाच्या तुलनेत त्याची खरेदीशक्ती कमी करणे.

ब. अवमूल्यनाचा मोठा फायदा म्हणजे आयात वाढणे.

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त ब बरोबर
(3) दोन्ही बरोबर आहेत (4) दोन्ही चूक आहेत

Which is a correct statement ?

A. Devaluation is the reduction of the exchange value of a currency or its purchasing power in term of other currency.

B. The great advantage of devaluation is an increase in import.

- (1) Only A is correct (2) Only B is correct
(3) Both are correct (4) Both are incorrect

97. डिसेंबर १९७१ पर्यंत आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीचे चलन _____ हे होते.

- (1) यु.एस्. डॉलर (2) पौंड
(3) सोने (4) एस्.डी.आर./ विशेष उचल अधिकार

_____ was the currency of the International Monetary Fund until December, 1971.

- (1) U.S. Dollars (2) Pound
(3) Gold (4) S.D.R./ Special Drawing Rights

98. शासनाकडून आपला खर्च भागविण्यासाठी निधी उभारण्याचा अत्यंत महत्वाचा व पारंपारिक मार्ग म्हणजे विविध कर हा होय या संदर्भात खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ते सांगा.

अ. वस्तू वरील कर हे सर्वसाधारणपणे प्रत्यक्ष कर असतात.

ब. वस्तू व सेवा कर (GST) प्रणाली 1 जुलै 2014 पासून संपूर्ण भारतात अंमलात आलेली आहे.

क. “एक देश, एक कर” (One Nation One Tax) हा जी.एस.टी. चा गाभा आहे.

ड. वस्तू व सेवा कर हा पूर्वीच्या अनेक केंद्रीय व राज्य अप्रत्यक्ष करांऐवजी व्यवहारात संपूर्ण राष्ट्रात येणारा एकच प्रत्यक्ष कर आहे.

- (1) अ आणि ड (2) ब फक्त
(3) क फक्त (4) ब आणि क

The most important and traditional method for the government to raise funds to meet its expenditures is through various taxes. In this context, identify which of the following statement(s) is/are correct.

a. Taxes on goods are generally direct taxes.

b. The Goods and Services Tax (GST) system has been implemented across India since July 1, 2014.

c. “One Nation, One Tax” is the core of GST.

d. Goods and Services Tax (GST) is a single direct tax implemented across the entire nation, replacing previous many central and state indirect taxes.

- (1) a and d (2) b only
(3) c only (4) b and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

99. राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा कायदा, २०१३ महाराष्ट्रात कधी लागू झाला ?

- (1) १ फेब्रुवारी २०१४
- (2) १ जानेवारी २०१६
- (3) १ फेब्रुवारी २०१६
- (4) १ जानेवारी २०१४

When was the National Food Security Act, 2013 implemented in Maharashtra ?

- (1) 1st February 2014
- (2) 1st January 2016
- (3) 1st February 2016
- (4) 1st January 2014

---

100. विदेशी व्यापाराची भूमिका _____.

- अ. परकीय चलननिर्मिती.
- ब. गुंतवणूकीस प्रोत्साहन.
- क. श्रम विभागणी.
- ड. निर्यातीच्या रचनेत बदल.

- (1) अ आणि ब
- (2) अ, ब आणि क
- (3) ब आणि ड
- (4) यापैकी नाही

Role of foreign trade is _____.

- a. To earn foreign exchange.
  - b. To encourage investment.
  - c. Lead to division of labour.
  - d. Bring change in composition of exports.
- (1) a and b
  - (2) a, b and c
  - (3) b and d
  - (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपुस्तिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षा कक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201.

- ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्न-क्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A